

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR

Vančurova 2904, 390 01 Tábor • IČ: 60445831 • DIČ: CZ60445831

e-mail: apsscr@apsscr.cz • www.apsscr.cz

tel.: 381 213 332 • datová schránka: 6c63cgd

V Táboře dne 19. 1. 2023

Stanovisko APSS ČR: Zařízení sociálních služeb a nakládání s použitými inkontinenčními pomůckami

Nakládání s odpady v zařízeních sociálních služeb upravuje zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech (dále jen „**zákon o odpadech**“) a jeho prováděcí vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (dále jen „**vyhláška o odpadech**“). Současně je platná vyhláška č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (**Katalog odpadů**).

Vyhláška o odpadech v příloze č. 4 stanoví: „*Seznam odpadů, jejichž ukládání na skládku, využívání k zaspávání, využívání jako technologického materiálu pro technické zabezpečení skládek nebo pro účely uzavírání a rekultivace skládek je omezeno.*“ Resp. podle části A této přílohy zakázáno. Část A původně obsahovala bod 11 „Odpady skupiny 18 a odpady vzniklé jejich úpravou“.

Vyhláška Katalog odpadů za skupinu 18 definuje: „*Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)*“. Podle definice v § 88 zákona o odpadech spadá pod **odpad ze zdravotní péče** i „*odpad vznikající mimo zdravotnická zařízení, mj. zejména v zařízeních sociální péče, pokud vykazuje stejné vlastnosti a rizika a vyžaduje zvláštní nakládání jako odpad ze zdravotnických zařízení*“.

Problematika likvidace jednorázových plen v zařízeních sociálních služeb. Jak s použitými plenami nakládat aktuálně?

Odpady použitých inkontinenčních pomůcek ze zařízení sociálních služeb lze podle sdělení Ministerstva životního prostředí¹ zařazovat dvěma možnými způsoby:

1. „Inkontinenční pomůcky, s výjimkou od pacientů z infekčních oddělení, lze zařadit pod katalogové číslo **18 01 04 – Odpady, na jejichž sběr a odstraňování nejsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce**, za předpokladu, že osoby používající tento výrobek nejsou nositeli infekčního onemocnění, že daný odpad neobsahuje infekční agens v množství, které by mohlo způsobit onemocnění člověka a maximální doba mezi shromážděním odpadu a konečným odstraněním odpadu je v zimním období 72 hodin a v letním období 48 hodin. V případě delších intervalů odvozu ke konečnému odstranění musí být tento druh odpadu skladován ve skladu při teplotě v rozmezí 3–8 °C.
2. V ostatních případech se inkontinenční pomůcky, z důvodu možného zmnožení patogenních organismů, považují za odpad katalogového čísla **18 01 03*** – **Odpady, na jejichž sběr**

¹ Sdělení odboru odpadů k zařazování inkontinenčních pomůcek dle Katalogu odpadů, 20. leden 2020, www.mzp.cz.

Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR

Vančurova 2904, 390 01 Tábor • IČ: 60445831 • DIČ: CZ60445831

e-mail: apsscr@apsscr.cz • www.apsscr.cz

tel.: 381 213 332 • datová schránka: 6c63cgd

a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce. Odpady této kategorie se musí likvidovat spalováním.

Vyhláška o odpadech v příloze č. 4 části A původně obecně zakázala ukládání „Odpadů skupiny 18 a odpadů vzniklých jejich úpravou“ na skládky, bylo tedy nutné je pouze spálit. V praxi tak nastal značný problém, kdy by se nakládání s použitými inkontinenčními pomůckami, tedy odpadem kategorie ostatní, v zařízeních sociálních služeb značně prodražilo, a to bez adekvátního odůvodnění. Svozové společnosti ve vlastnictví obcí a měst, sdružené ve Spolku veřejně prospěšných služeb,² k tomuto písemně sdělily: „Ve většině případů je doposud tento odpad, který není infekční, shromažďován odděleně a následně je za zvýšených hygienických opatření dopravován na skládky, kde dochází ihned po jeho vyložení k překrytí inertním materiálem. Tento postup se praktikuje cca 15 let v souladu s požadavky krajských hygienických stanic. V případě, že by měl být zaveden oddělený sběr těchto odpadů s následnou likvidací ve spalovnách či podobných zařízeních, znamenalo by to až 10násobné zdražení této služby.“

Ministerstvo životního prostředí na tuto kritickou situaci zareagovalo tak, že vydalo novelu vyhlášky o odpadech (vyhláška č. 78/2022 Sb.) Touto novelou vyjmul z přílohy č. 4 části A výše zmíněný bod 11, a to do 31. 12. 2026. S použitými plenami, pokud spadají pod katalogové číslo 18 01 04, lze nakládat v souladu se sdělením Spolku veřejně prospěšných služeb. Bod 11 se ale do znění vyhlášky opět vrátí, a to ke dni 1. 1. 2027. Celý problém se tak pouze odložil.

Nakládání s použitými plenami do budoucna

Po tomto termínu, pokud v mezičase neproběhne novelizace vyhlášky, bude povinnost celou skupinu odpadů kategorie 18 00 spalovat (opět je tedy nebude možné ukládat na skládku). Povinnost spalovat, a tedy i s tím spojené ekonomické dopady, by nově platila i pro upravené odpady, u kterých byla na speciálním, k tomu určeném zařízení odstraněna nebezpečná vlastnost infekčnost, a nejedná se tedy již o odpady nebezpečné.

² Dopis Spolku veřejně prospěšných služeb pro MŽP k problematice nakládání s odpadními plenami, ze dne 5. 8. 2021.